

uuden kuntatiedon erikoislehti

polemiiikki

3/11

Lue lisää
kaks.fi

KRIISITYÖTÄ
ei voi ulkoistaa

VÄITÖSTEN HYÖTY
jää puolitiehen

Henna Virkkunen kuntabyrokratian kimppuun

Peloton ”tyttö”

3/11

22

16

7 Ex-kuntaministerien arvio hallitusohjelmasta

Mitä hyvää tai huonoa uusi hallitusohjelma tuo kunnille?

8 Emme pääse uudistusta pakoon

Hallinto- ja kuntaministeri Henna Virkkusen haasteena on kuntauudistuksen toteutus.

12 Hyvinvointijärjestelmä on yhteiskunnan helmi

Mikä saa ulkomaalaiset opiskelijat asettumaan Itä-Suomeen vuosiksi?

15 Koulun tuolle puolen?

Kirjailija Riku Korhosen kolumni.

16 Väitöskirjojen hyödynnettävyys jää puolitiehen

Tiedemaailman yhteys yhteiskuntaan ja elinkeinoelämään on yhä hatara.

18 Kuntien kriisitehtävä on laissa

Tutkija Maarit Pedakin mukaan kuntien varautumisessa kriisitilanteisiin on yhä puutteita.

22 Kamreeritalous ei tuo tasapainoa

Kuntataloutta ei voi eriyttää palveluista.

23 Kaksin rahoitusta 411 900 eurolla

Kaksin viimeisimmät rahoituspäätökset

POLEMIIKKI ON KUNNALLISALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖN TYTÄRYHTIÖN POLE-KUNTATIEDO OY:N NELJÄ KERTAA VUODESSA ILMESTYVÄ LEHTI • JULKAISIJA: POLE-KUNTATIEDO OY
C/O KUNNALLISALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ, FREDRIKINKATU 61, 00100 HELSINKI, FAKSI (09) 6226 5710, TOIMISTO@KAKS.FI, KAKS.FI • PÄÄTOIMITTAJA: ANTTI MYKKÄNEN
TOIMITUSNEUVOSTO: KUNNALLISALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ; ANTTI MYKKÄNEN, VELI PELKONEN, MCI PRESS OY; HEIDI HÄNNINEN, MIA LEHTO, JYRKI LEHTO, RIIKKA SIPPOLA
TOIMITUS JA ULKOASU: MCI PRESS OY, MIKKONKATU 18 B, 00100 HELSINKI, PUHELIN (09) 2525 0250, FAKSI (09) 2525 0251, INFO@MCIPRESS.FI, WWW.MCIPRESS.FI
KANNEN KUVA: VALTERI KANTANEN • PAINATUS: LIBRIS OY HELSINKI • ISSN 1455-6022 • COPYRIGHT: LEHDEN SISÄLTÖÄ EI SAA OSITTAINKAAN JÄLJENTÄÄ ILMAN
TOIMITUKSEN KIRJALLISTA LUPAA. TOIMITUS EI VASTAA TILAAMATTA JÄTETYISTÄ MATERIAALEISTA. KIRJOITAJIEN ARTIKKELEISSA ESITTÄMÄT MIELIPITEET OVAT HEIDÄN OMAAN EIVÄTKÄ VÄLTÄMÄTTÄ
EDUSTA JULKAISUJAYHTEISÖN KANTAA. LEHDEN VUOSIKERTA: (4 NUMEROA) 18 EUROA. OSOITTEENMUUTOKSET: KAKS.FI Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

” Järkyttäviä menetyksiä
kokenut ihminen ei jaksa
hakea apua. Kunnan
tehtävä on tarjota
aktiivisesti apuaan.

Maarit Pedak

18

Psykososiaalinen tuki kuntien velvollisuus

Viime vappuna voimaan tulleen terveydenhuoltolain myötä psykososiaalinen tuki muuttui kuntien lakisääteiseksi velvollisuudeksi. Lain mukaan traumaattisten tilanteiden psykososiaalisen tuen ja palvelujen järjestäminen on osa kuntien vastuulla olevaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja välttämätön osa varautumista erityistilanteisiin.

Anna palautetta ja voita
kahviautomaatti!

23

antti.mykkanen@kaks.fi

Kuka kantaa vastuun?

VALTION HOMMIA SE ON. Eipäs, kyllä se on kuntien vastuulla. Kuuluisiko se sittenkin yliopistoille vai yrityksille?

Vastuuta alueiden, siis Suomen, kehityksestä jaetaan ja otetaan päivittäin. Lukuisat tahot näkevät siinä roolinsa.

Kansalaisilla on asiasta selvä näkemys. Tämä kävi ilmi TNS-Gallupilla teetättämässämme kyselyssä. Useampi kuin neljä kymmenestä katsoo, että yritykset vaikuttavat eniten alueiden kehitykseen. Tämä on ymmärrettävää. Työpaikat syntyvät yrityksissä, niissä pienissä ja keskisuurissa.

Viidesosa uskoo aluekehityksen veturina valtioon ja sama määrä kuntiin. Julkisen valta yhdessäkään ei yllä kansalaisten mielestä yritysten vaikuttavuuteen. Se nähdään ennen muuta puitteiden luojana ja turvaverkon ylläpitäjänä.

Vielä selvempi kanta kansalaisilla on siitä, kenellä on veto-vastuu maakuntien kehittämisessä. 84 prosenttia katsoo, että vastuu kuuluu kaikille kunnille yhdessä. Sama kanta oli myös keskustaupungeissa asuvilla. Toinen vaihtoehto oli alueen keskustaupungin vetovastuu. Tätä vaihtoehtoa kannatti vain reilu kymmenes vastaajista.

Miten kansalaisten kanta heijastuu tulevaan kunta- ja kehittämispolitiikkaan?

Tällä hetkellä alueiden näkemys siitä, mitä valtion pitäisi tehdä, välittyy maakuntien ja valtion neuvottelumenettelyssä. Siinä prosessissa keskustaupungit ovat muiden kuntien mukana.

Hallitusohjelman mukaan pääkaupunkiseudulle kaavailtua neuvottelumenettelyä laajennetaan myös muihin kaupunkeihin. Näin luodaan uusi ja päällekkäinen neuvottelujärjestelmä kuntien ja valtion kesken.

Jos sitten lakkautettaisiin kaikkia alueen kuntia edustavien maakunnan liittojen ja valtion neuvottelumenettely, se sotisi kansalaisten selvän enemmistön kantaa vastaan, myös keskustaupungeissa asuvien.

Päällekkäisiä neuvottelujärjestelmiä ei tarvita. Ihanteellista olisi, että kuntien ja valtion alueelliset strategia- ja hanke-neuvottelut käydään asianomaisen alueen kaikkia kuntia edustavan tahon kanssa. Tässä prosessissa toki keskustaupungeilla on hyvä olla vahva asema.

Kunnille yhdessä vetovastuu kehittämistyöstä maakunnissa

Valtaosa suomalaisista (84 %) on sitä mieltä, että kuntien ja kaupunkien on kannettava yhdessä vetovastuu oman maakuntansa kehittämisestä. Vain 12 prosenttia väestöstä katsoo, että maakunnan keskuskaupungin on toimittava yksiselitteisenä veturina ja vastattava kehitystoimista. Tämä käy ilmi Kaksin TNS Gallupilla teettämästä tutkimuksesta. Tutkimusta varten tehtiin kaikkiaan 1 001 haastattelua.

Yhtäläillä yksimielisesti vastaajat haluavat, että yhteisiä verovaroja käytetään maan heikoimpien alueiden kehitysedellytysten vahvistamiseen. Vain reilu kymmenesosa vastusti tätä.

Gallupiin vastanneet pääkaupunkiseutulaiset (201 kpl) eivät myöskään halunneet pääkaupunkiseudun kun-

tien yhdistämistä. Suosituin vaihtoehto pääkaupunkiseudun vahvistamiseksi (32 % vastaajista) oli säilyttää alueen kaupungit (Espoo, Helsinki, Kauniainen, Vantaa) itsenäisinä, mutta perustaa Uudenmaan liiton yhteyteen erillinen valtuuskunta hoitamaan kaupunkien yhtenäisiä asioita. Kaikista suomalaisista noin neljännes (26 %) piti alueen kuntien liitosta parhaana vaihtoehtona, kun pääkaupunkiseutulaisista itsensä keskuudessa vaihtoehtoa kannatti 24 prosenttia. Vähiten kannatusta sai kaupunkien säilyttäminen itsenäisinä siten, että niiden asioiden hoitamista varten perustettaisiin oma maakunta.

ALUEPOLITIikka SUOMIAREENASSA

Aluepoliittiset kysymykset puhuttivat myös Kaksin järjestämässä tilaisuudessa Porin SuomiAreena -tapahtumassa heinäkuussa.

– Ihmisiä ei voi kieltää muuttamasta kasvukeskukseen, mutta epäsuhdasta syntyviä ongelmia voisi lieventää lisäämällä kaupunkialueiden ja ympäröivän maaseudun yhteistyötä, tilaisuudessa puhunut kansanedustaja **Miapetra Kumpula-Natri** (sd.) totesi.

– Parhaat tulokset saavutetaan lisäämällä julkisten toimijoiden ja yrityselämän yhteistyötä, oli puolestaan kokoomuksen **Tapani Mäkisen** resepti uuden aluepolitiikan hoidossa.

Keskustan **Mauri Pekkarisesta** olennaista olisi se, että yliopistotason koulutus säilyy myös maakunnissa.

– Yritystukipäätöksissä pitäisi painottaa enemmän koulutusosaamisen tuotteistamista, Pekkarinen painotti.

Perussuomalaisten **Pietari Jääskeläinen** puolestaan korosti perusturvan ja koulutusturvan merkitystä.

– Jos nämä eivät ole kunnossa, ei alueilla ole yritystoimintaakaan, Jääskeläinen totesi.

Lue lisää Kaksin tutkimuksesta www.kaks.fi

Aluepolitiikan kysymyksiä pohdittiin Kaksin johdolla myös Porin SuomiAreenassa heinäkuussa.

Tutkija vertaili työllisyyttä eri alueilla

– Monessa maakunnassa julkisten menojen ja viennin yhteisvastuu työllisyydestä on 80 prosentin luokkaa. Nykyistä monipuolisempi tuotantoperusta vähentäisi työllisyyden suurta riippuvuutta julkisesta rahoituksesta ja kansainvälisistä suhdannevaihteluista, filosofian lisensiaatti **Saara Ainali** esittää.

– Pienissä maakunnissa, kuten Kainuussa, korostuu kuntien ja valtion menojen vaikutus työllisyyteen.

Ainali väitteli Oulun yliopistossa aiheesta ”Alueiden työllisyyden rakenne ja kehitys tavaratuotannon ja palvelujen vuorovaikutuksessa”. Tutkimuksessa on analysoitu yhteiskunnallisten palvelujen ja niihin kohdentuvien julkisten menojen merkitystä alueiden työllisyydelle. Alueidenvälisessä vertailussa suuria maakuntia edustivat Pohjois-Pohjanmaa ja Uusimaa, pieniä Kainuu ja Lappi.

Ainalilla oli Kunnallisanalan kehittämissäätiön kaksivuotinen tutkija-apuraha.

Aiempaa useampi kuntajohtaja miettii alan vaihtoa

Neljä kuntajohtajaa kymmenestä suunnittelee alan vaihtoa ja näistä joka neljäs ilmoittaa miettineensä asiaa paljon. Kuntajohtajat kaipaavat lisää strategisuutta ja yhteistyötä kuntajohdattamisen arkeen. Pitkät työpäivät, perheen ja työn yhteensovittamisen ongelmat sekä stressin ja työväsymyksen hallinta ovat kuntajohtajillakin suurimpia työhyvinvointia vähentäviä tekijöitä.

Kuntajohtajat kaipaavat hallituksiltaan strategisempaa johtamista, sillä noin joka toinen kuntajohtaja ei allekirjoita väitettä, että kunnan hallituksen työskentely painottuisi strategiaan kykyyn. Tilanne ei ole parantunut vuodesta 2009. Kriittisyyttä havaitaan myös kuntien omistajaohjauksen osalta, sillä noin joka kolmas kuntajohtaja arvioi, että omistajaohjaus kunnassa ei ole toimivaa. Tulokset ilmenevät Kevan tutkimuksessa tekemästä Kuntajohtajien työhyvinvointi -tutkimuksesta.

Eipäkartanon mallia

– Onko Eipäjoella pakko mennä nyt veronkorotuksiin?
– Eipä tässä kai mitään pakkoa ole. Halua kyllä tuntuu olevan sitä enemmän.

– Eihän verotusta kukaan halua.

– Täällä näkyy aika moni haluavan, että kunta ja sen asiat pidetään kunnossa. Ja etsitäänhän me koko ajan keinoja veropohjan laajentamiseksi.

– Mitä tarkoittaa?

– Ihmiset voisivat suorittaa verojaan monin eri tavoin ja verotusta voisi yhdistää muihin toimintoihin. Sosiaalinen pääoma pitää yhteisöä pystyssä, miksi emme tukisi sitä aktiivisesti? Veroja korotetaan, mutta veron voi liittää siihen, että opiskelee kansalaisopiston tietyissä piireissä tai osallistuu kolmannen sektorin toimintaan. Yhdistykset ja muut ovat nyt paljon mukana kunnan palveluita tekemässä. Ne ovat yksi tapa maksaa veronsa.

– Kuulostaa kummalliselta.

– Aivan varmasti. Siksi siinä saattaa ollakin järkeä. Kunnankartanon töihin ja toimiin osallistumalla voi myös osin suorittaa verojaan.

– Kunnankartanon?

– Niin. Entisajan Eipäkartanon tilalle tehdään nyt varsinaista monialaverkostoa.

– Joku kartanonherra ratsastaa ja katselee tiluksiaan vai?

– Eivät kartanot sitä entisaikanakaan olleet. Kauan sitten Eipäkartano oli melkoinen keskittymä monenlaisia toimintoja, ja lisäksi se oli jotenkin myös julkisen vallan yksikkö. Nyt kartano voi tuottaa ne palvelut, mitä kunnan laitokset tarvitsevat, ja paljon muuta lisäksi.

– Eikö se ole paikallisilta yrittäjiltä pois?

– Yhtä hyvin kartanon voi nähdä eri alojen pienten yrittäjien verkostona, jollaista he juuri tarvitsevat. Ja kartano hankkii yhteistyökumppaneiksi pari pientä kuntaa toiselta puolelta maata.

– Siirtomaitako te hamuatte, tai erämaita. Eikös niitä juuri ollut historiassa?

– Eipäjoki voi hyvin muodostaa sellaisen uuden kuntayksikön, johon kuuluu ihan erityyppisiä kuntia eri puolilta maata. Ne tarjoavat erilaisia asioita ja siksi täydentävät toisiaan.

– Ei teiltä uusia ideoita puutu.

– Juuri niitä meiltä puuttuu ja siksi pärjäämme. Uusia ajatuksia koetetaan täällä välttää, kaikki nämäkin asiat pulpahtivat esiin Vanhojen ajatusten päivillä.

Eipäkartanon mailla kapsehti
kunnansihteeri Tuskin

Jättileikkaus kunnilta

Valtiovarainministeriö esittää 631 miljoonan euron leikkauksia kuntien valtionosuuksiin. Leikkaussumman vaikutukset voivat olla kunnille moninkertaiset riippuen siitä, miten leikkaukset jaksotetaan ja suoritetaan hallituskauden aikana.

Laskelmat leikkaussumman vaikutuksista ovat vaihdelleet 631 miljoonasta 1,5 miljardiin, jopa 2,6 miljardiin euroon, jota pidetään nyt jo todennäköisimpänä vaihtoehtona. Kun siis valtio sanoo leikkaavansa 631 miljoonaa, se saattaa kourasta kunnilta 2,6 miljardia euroa.

Byrokratia karkottaa apua tarvitsevat köyhät

Sosiaalityöntekijöiden kiire sekä järjestelmän monimutkaisuus ja sirpaleisuus vaikeuttavat köyhien ihmisten turvautumista yhteiskunnan apuun. Asiointi sosiaalitoimistossa koetaan turhauttavaksi ja vastenmieliseksi tiukkojen toimeentulotukinormien ja toimiston byrokraattisten käytäntöjen vuoksi. Tiedot käyvät ilmi Tampereen yliopiston tuoreesta tutkimuksesta ”Köyhä byrokratian rattaissa”.

Tutkimushankkeessa on tarkasteltu köyhyyttä eri ryhmien näkökulmista. Tutkimusta varten haastateltiin yksinhuoltajanaisia, yksin eläviä miehiä ja vanhuksia sekä sosiaalialan ja —työn ammattilaisia.

Se tehtiin Tampereen kaupungissa, jossa työttömyysaste ja tuloerot ovat viime vuosina olleet monia muita suurempia kaupunkeja korkeampia, samoin myös toimeentulotien asiakasmäärät ovat olleet jyrkässä nousussa.

Hanketta johti professori **Irene Roivainen**. Hän toimii myös Tampereen kaupunginvaltuuston puheenjohtajana.

Tutkimusta rahoitti Kunnallissalan kehittämissäätiö ja se julkaistiin säätiön tutkimusjulkaisujen sarjassa.

Lue lisää www.kaks.fi

Kansalaisten omavastuuta halutaan lisätä

Useampi kuin joka neljäs kuntalainen (29 %) kannattaa ihmisten omatoimisuuden ja -vastuiden lisäämistä palvelujen käytössä ja lähiomaisten hoitamisessa. Kunnanvaltuutetuista asiaa kannattaa yli puolet (54 %). Molemmissa ryhmissä asian hyväksyttävyyttä on lisääntynyt.

Tiedot käyvät ilmi ”Kansalaismielipide ja kunnat – Ilmapuntari 2010–11”- tutkimuksesta, jonka Kunnallissalan kehittämissäätiön teetti TNS-Gallupilla. Tutkimukseen vastasi 1009 kansalaista ja 875 valtuutettua.

– Onkohan tässä kysymyksessä kamelin niskan katkeaminen; ihmiset eivät enää luota hyvinvointijärjestelmän kykyyn tuottaa palveluita, kommentoi tulosta tutkimusasiamies **Veli Pelkonen** Kunnallissalan kehittämissäätiöstä.

– Kun kunnan tulopuolta ei pystytä enää lisäämään, karsitaan kunnan tehtäviä – esimerkiksi vanhusten hoitoa – ihmisten itsensä hoidettaviksi, esimerkiksi vanhusten hoitoa, Pelkonen jatkaa.

Eniten omatoimisuuden ja -vastuun lisäämistä tukivat kokoomuslaiset (68 %) ja vähiten vasemmistoliittolaiset (32 %) valtuutetut.

Lue koko tutkimus www.kaks.fi.

Hanki kuntahistoria

Miten suomalainen hyvinvointiyhteiskunta luotiin? Löytyykö edellisestä lamasta apua taantumatalkoihin? Miten kuntien itsehallinto on kehittynyt.

FT **Ari Mannisen** Palveluja vai byrokratiaa – Suomen kunnallishallinto sotien jälkeen teosta voi edelleen tilata osoitteesta Pole-Kuntatietoa Oy, Fredrikinkatu 61 A, 9.krs, 00100 Helsinki tai sähköpostitse: toimisto@kaks.fi.

Ex-kuntaministerien arvio hallitusohjelmasta

Kommentoi
aihetta
kaks.fi

1. Mitä hyvää hallitusohjelma tuo kunnille?
2. Mitä huonoa hallitusohjelma tuo kunnille?
3. Mitä odotatte uudelta, valmisteilla olevalta kuntalailta?

Jouni Backman, sd.
kansanedustaja

1. Kunnallista itsehallintoa vahvistetaan palauttamalla valta ja vastuu samaan paikkaan, vahvan peruskunnan valtuutetuille. Kunta- ja palvelurakenteita selkeytetään poistamalla päällekkäisiä ja "kasvottomia" rakenteita.
2. Kunnat joutuvat osallistumaan julkisen talouden vakauttamiseen. Tämä edellyttää rakenteellisten uudistusten nopeuttamista.
3. Selkeyttä ja soveltuvuutta erilaisiin olosuhteisiin. Kunnallislaisissa on korostettava ja kehitettävä kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia.

Mauri Pekkarinen, kesk.
kansanedustaja

1. a) Veropohjakavennusten kompensatio.
- b) Yhteisöveron väliaikaisen muutoksen jatkaminen, vaikkakin puolittettuna kahden vuoden ajan.
2. a) 631 miljoonan euron leikkaaminen valtionosuuksista ja epävarmuus siitä, onko kysymys kertaleikkauksesta.
- b) Tasapainoisen aluekehityksen asian täydellinen unohtaminen ja monet keskittävät toimet kuten pienten lukiodien lisärahoituksen lopettaminen.
- c) Luopuminen kiinteistöveron vaikutuksesta verotulojen täydennykseen.
3. 50–100 kuntaan tähtäävä uudistushanke on suorataan hölmö. Miksi Suomessa, Euroopan harvimpaan asutussa maassa pitäisi olla myös väkiluvulla mitaten, pinta-alasta puhumattakaan, Euroopan suurimmat kunnat? Sellainen tarkoittaisi lähipalveluiden loppua, kunnallisen kansanvallan turmelusta ja useissa tapauksissa palvelujen heikkenemistä.

Kuntalain valmistelun antaminen selvitysmiehelle on ennen kuulumatonta. Niin pitkään, kun muistan, asia on ollut parlamentaarisessa valmistelussa.

Henna Virkkunen
piirtää kuntakarttaa:

”Emme pääse uudistusta pakoon”

Hallinto- ja kuntaministeri
Henna Virkkusen (kok.)
tehtävänä on viedä maaliin
suuri kuntauudistus.
Yksikään ministeri ei ole
siihen aiemmin kyennyt.

TEKSTI: Eeva-Liisa Hynynen KUVAT: Valtteri Kantanen ja iStockphoto, kuvankäsittely MCI Press

Piru piilee yksityiskohdissa”, sanotaan. Mutta missään ei ole luvattu, etteikö se mellastaisi myös suurissa linjakysymyksissä. Uuden kuntakartan laatiminen Suomen kunnille on hanke, jonka lopputulemaa ei tiedä vielä kukaan. Yksi on varmaa: mikään uudistuksessa ei ole helppoa.

Elokuisena maanantaina Jyväskylässä kokoomuksen piiritömistöllä istuu levollinen kuntaministeri, joka tietää urakkansa vaikeusasteen. Silti hän sanoo saaneensa unelmasalkun.

– Halusin tämän haasteen, enkä edes odota, että uudistuksesta tulisi helppo. Odotan ja toivon, että pystyisimme asettamaan kansalaisten arjen uudistamisessa etusijalle. Tämä uudistus ei ole kuntien hallintoväkeä ja kuntopoliitikkoja varten, vaan kansalaisten palvelujen turvaamiseksi, **Henna Virkkunen** muistuttaa.

Kuntauudistuksella on kova aikataulu. Uudesta kuntakartasta päästään keskustelemaan joulun alla. Rakennelaki viedään eduskuntaan vauhdilla, ja vasta sen jälkeen käynnistetään kuntalain uudistaminen hallituskauden loppupuolella. Parlamentaarista komiteaa ei tule. Sen korvaa parlamentaarinen seurantaryhmä. Päätökset kuntaliitoksista tulisi saada aikaan vielä tällä hallituskaudella vuoden 2015 eduskuntavaaleihin mennessä.

KATSE KAUPUNKISEUTUIHIN

Valtiovarainministeriön kuntaosaston saama toimeksianto ei jätä tulkinnan varaa. Hallitusohjelman mukaisesti uudistun avulla pitäisi syntyä nykyistä vahvemmat, työssäkäyntialueisiin tukeutuvat, elinvoimaiset peruskunnat. Kuntien määrä vähenee oleellisesti, vaikka ministeri ei lähde ottamaan kantaa kuntien tarkkaan lukumäärään.

Esimerkiksi Tampereen, Turun, Porin, Vaasan, Lahden ja Kuopion kaltaisilla kaupunkiseuduilla hanke tietää jatkossa päänsäivä. Keskuskaupunkeja ympäröivät kehyskunnat tulisi taivuttaa nopeassa aikataulussa kuntaliitoksiin.

Virkkusen mukaan kyseessä on paitsi kansalaisten arki myös kansantaloudellisesti kalliiksi tuleva nykyinen kaupunkiseuturakenne.

– Miksi pitäisi maksaa kuntarajojen tuomista esteistä ja haitoista, jos on tarkoitus turvata kansalaisten palvelut? ministeri kysyykin.

Jo nyt on selvää, että metropolialue on oma erityistapauksensa rakennelakia kirjoitettaessa. Lisäksi erityisiä ratkaisuja tarvitaan niissä kunnissa, jotka sijaitsevat kaupunkiseutujen ulkopuolella niin sanotulla syrjäalueella ja joissa kuntaliitokset eivät tuo apua palveluiden turvaamiseksi.

” Meillä ei ole loputtomasti
varaa lykätä vaikeita
päätöksiä.

– Tällaiset kunnat voivat hallitusohjelman mukaisesti tukeutua palveluissaan sosiaali- ja terveysalueisiin tai vastuukuntiin.

PARAS PIRSTOI KUNTAKENTÄN

Paras-hanketta on jyytetty kunnissa viimeiset kuusi vuotta ja kuntaväkeä uhkaa turnajaisväsymys. Silti ministeri patistaa kunnat uudelle kierrokselle.

– Pyrimme siihen, että tähän mennessä tehty työ Paras-hankkeessa voitaisiin hyödyntää mahdollisimman laajalti niiltä osin, kuin se tukee vahvojen peruskuntien muodostamista.

Poliittisesti tilanne on hallituspuolueiden kannalta mahdollisimman hankala. Vahva kunta puolue keskusta on oppositiossa, ja oppositiosta löytyy myös eduskuntavaalien suurvoittaja perussuomalaiset. Kuntavaaleihin on aikaa runsas vuosi, eikä kansa ole yleensä kiittänyt vaaliurnilla suurten kuntaliitosten toteuttajia.

– Mutta koskaan ei ole ”sopiva” ajankohta vaikealle uudistukselle. Työ täytyy vain tehdä. Olemme auttamattomasti myöhässä, jos ajattelemme julkisen talouden kestävyysvajeen ja väestön ikääntymisen tuomia paineita vuoden 2020 paikkeilla. Ikääntyminen tunkee vuosikymmenessä kuntien päälle palvelutarpeen kasvun kautta, mutta meillä ei ole nykyrakenteilla riittäviä muskeleita tilanteen kohtaamiseksi, Virkkunen väittää.

Ministeri pahoittelee, että osassa kunnista Paras-hanke vääntyi alun alkaenkin kunnallispoliittikkojen ja -hallinnon sisäpiiriin peliksi, reviiirin varjelukseksi ja erilaisten pakoreittien kehittelyksi. Osa kunnista teki uudistusta lain hengen mukaisesti tosissaan.

– Nyt kuntakentän tilanne on kirjava ja hajanainen. On syntynyt liitoksia, mutta on syntynyt myös koko joukko yhteistoimintamalleja, joissa päätöksenteko on kadonnut kauas kunnanvaltuustojen käsistä ja samalla kansalaiset joutuvat hakemaan palvelujaan kummallisista kulkusuunnista.

Henna Virkkunen toimi Jyväskylän kaupunginvaltuuston puheenjohtajana kaupungin, maalaiskunnan ja Korpilahden kuntaliitosten aikana. Ministeri tietää omasta kokemuksestaan, että kuntaliitosprosessi on työläs sekä päättäjille että viranhaltijoille. Omat tunteet eivät saa nousta faktojen ja kansalaisten etujen edelle.

– Emme pääse uudistusta pakoon. Meillä ei ole loputtomasti varaa lykätä vaikeita päätöksiä ja vain päättäjät voivat nuo tarvittavat päätökset tehdä.

Virkkunen lupaa kunnille ministeriöltään systemaattista ohjausta ja tukea: sekä keppiä että porkkanaa.

– Taloudella ohjaamisen keinoja tutkitaan, hän myöntää.

KUNTAKARTTA NOSTATTAÄ SUURIA TUNTEITA

Henna Virkkunen ymmärtää, että varaa uudistuksen epäonnistumiseen ei ole.

– Kansalaiset elävät arkeaan työssäkäyntialueen laajuudelta, mutta kuntapalvelut ja -rakenne ovat perua hevoskärkyjen aikakaudelta. Mikä se sellainen hallinto on, joka ei kykene taipumaan kansalaisten tarpeisiin? Väitän, että kaikkine vaikeuksineenkin tästä hankkeesta tulee Parasta parempi.

Euroalueen talousvaikeudet kuitenkin kummittelevat julkisen talouden taustalla.

– Kuntien valtionosuuksien leikkauksella on tällä hallituskaudella 630 miljoonaa euroa. Leikkauksien kohdentaminen ja jaksotus selvitetään huolella. Mutta jos talouden näkymät heikenevät vielä tästä, julkisen talouden kokonaisuutta saatetaan joutua tarkastelemaan uudelleen. Edessä on epävarmuutta.

Virkkunen korostaa, että kuntatalous on painava syy vauhdittaa kuntauudistusta. Vaikka viime keväänä uutisoitiin näkyvästi kuntien erinomaisista tilinpäätöksistä, kuntatalous ei ole läheskään niin hyvässä kuosissa kuin kuntien tuloslaskelmat antoivat ymmärtää. Tuloslaskelmat saattavat kertoa kirjanpidollisesta ylijäämästä, jota ei pidä sotkea kuntien kassavaroihin. Samanaikaisesti kunnat ja kuntayhtymät velkaantuvat lähes kahden miljardin euron vuosivauhdilla.

Ministeri toteaa, että kuntauudistukseen on helppoa suhtautua myönteisesti niin kauan, kunnes luonnokset kuntakartasta tuodaan julkisuuteen. Sen jälkeen luvassa saattaa olla pyhää vihaa, suuria tunteita ja otsikoita kuntien tappajaisista. Synkimmissä enustuksissa hallituksen tielle povataan poliittisia irtiottoja.

Henna Virkkunen

- Hallinto- ja kuntaministeri pääministeri **Jyrki Kataisen** hallituksessa
- Pääministeri Matti Vanhasen 2. hallituksen sekä pääministeri Mari Kiviniemen hallituksen opetusministeri 19.12.2008 alkaen.
- Kansanedustaja 2007–
- Filosofian lisensiaatti 2006, Jyväskylän yliopisto
- Synt. 4.6.1972 Joutsassa
- Asuinpaikka Jyväskylä
- Puoliso: Hankasalmen kunnanjohtaja, FM **Matti Mäkinen**
- Poika: **Väinö** (synt. 2004)

– Mutta jos pelaamme itsemme uudelleen siihen asetelmaan, jossa hallinnollisiin kuntarajoihin ei saa koskea, mitä meille jää käteen? Eikö suurin riski ole juuri siinä, jos nostamme kädet pystyyn, koska tehtävä on vaikea ja kansalaisten keskuudessa tunteita herättävä?

Henna Virkkusen mukaan hallitusohjelmassa uudistuksen suunnaksi on valittu vahvemmat peruskunnat juuri siksi, että palvelut ja talous pysyisivät kuntien valtuustojen vahvassa ohjauksessa.

– Näiden annettujen linjausten mukaan myös etenemme. Muunlaista toimeksiantoa meillä ei ole, ministeri sanoo. ■

”Tyttö” ruorissa

Kuntakentälle oli hädin tuskin ehtinyt levitä uutinen Tampereen apulaispormestarin, YTT **Anna-Kaisa Ikkosen** nimittämisestä hallinto- ja kuntaministeri Henna Virkkusen poliittiseksi valtiosihteeriksi, kun puheet ”tyttöjen tekemästä kuntauudistuksesta” käynnistyivät.

Kun ministerin sekä valtiosihteerin ikä alkaa kolmosella, näin saattaa käydä nimenomaan naisten kohdalla. Ministeriä puheet eivät haittaa.

– Kun aloitin työni opetusministerinä, sain toimeksiannon korkeakoulu-uudistuksen toteuttamisen. Mielenosoituskulkeudessa valokuvani oli asetettu ruumisarkun päälle. Saihan siinä tietysti alkutuntumaa ministerin työhön. Motivaatio jakamiseen täytyy hakea siitä, että näkee asioiden etenevän.

SAIRAANHOITOPIIRIT HISTORIAAN

Kuntauudistus on Virkkusen mukaan hidas prosessi. Karaavaani joutuu kulkemaan pitkän matkan, ja tien varrella riittää arvostelijoita vuosien ajaksi. Valmistu tulee ehkäpä vuosikymmenessä.

Tällä hallituskaudella halutaan valmiiksi keskeiset linjat ja päätökset kuntaliitoksista. Uusien kuntien perustamistyö kunnissa jatkuu sen jälkeen vielä vuosia.

Virkkusen esikunta on valmistautunut työhön huolella, ja taloon on kutsuttu tarpeellisia lisävoimia. Rakennehankkeen projektipäälliköksi siirtyy Suomen Kuntaliitosta erityisasiantuntija **Arto Koski**. Hänet tunnetaan muun muassa Salon ja Oulun kuntaliitoksista.

Jos uudistus toteutuu aiotusti, kuntayhtymät ja erilaiset yhteistoimintaelimet siirtyvät vahvojen peruskuntien myötä aikanaan valtaosin historiaan. Näiden joukossa muun muassa sairaanhoitopiirit. Tämä osa uudistuksesta ei ole kuitenkaan kuntaministerin vaan peruspalveluministeri **Maria Guzeninan** (sd) työskäpää.

– Kuntauudistus työllistää useita ministeriöitä ja yhteinen tahto viedä hanke maaliin on erinomaisen vahva. Kaikki kuusi hallituspuoluetta ovat sitoutuneita uudistukseen. Jaksan uskoa, että rivit pysyvät suorina, koska siihen toiseen vaihtoehtoon suomalaisella hyvinvointiyhteiskunnalla ei ole enää varaa.

Ulkomaalaiset tutkijat Suomesta:

Hyvinvointijärjestelmä on yhteiskunnan helmi

Mikä saa ulkomaalaiset opiskelijat asettumaan Itä-Suomen yliopistoon vuosiksi? Tässä Sarolta Némethin ja Xavier Albaceten näkemyksiä.

TEKSTI: Anna-Mari Tyyrilä KUVITUS: MCI Press

Unkarilainen **Sarolta Németh** aloitteli tohtoriopintojaan Budapestissä, kun hän päätti tehdä osan tutkimustyöstä ulkomailla. Matkaa vauhditti Unkarin valtiolta saatu vuoden apuraha.

– Kiinnostuksen kohteenani oli tietoyhteiskunta ja ajattelin, että jokin Pohjoismaista voisi olla erinomainen kohde.

Sain kutsuja useista suomalaisista yliopistoista, mutta myös Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta, Németh kertoo.

Yliopiston hän valitsi kahden kriteerin perusteella: sen tuli sijaita pääkaupungin ulkopuolella ja vastata mahdollisimman nopeasti hänen sähköpostiinsa.

Silloisen Joensuun yliopiston maantieteen laitokselta kutsukirje tuli sähköpostitse parissa minuutissa. Németh muutti Joensuuhun vuonna 2001.

– Lopetin tohtorin opintoni Unkarissa ja aloitin Suomessa. Ammatillinen syy tähän oli se, että löysin työtäni varten kiinnostavaa materiaalia Pohjois-Karjalasta. Vertasin paikallisyhteisöjen tietoyhteiskuntakehitystä Unkarissa ja Suomessa, ja väittelin Joensuussa vuonna 2008.

Németh keskittyi väitöksessään alueelliseen eriarvoisuuteen ja maaseudun kehitysmahdollisuuksiin.

– Tarkastelin poliittista ympäristöä, eurooppalaista ja kansallista politiikkaa Suomessa ja Unkarissa ja sitä, miten paljon periferia-alueisiin kiinnitetään huomiota. Tutkin myös pienten paikallisyhteisöjen tarpeita.

Väitöksen jälkeen Németh on jatkanut tutkijana. Hän on selvittänyt muun muassa uusiutuvan energiantuotannon ja aluekehityksen suhdetta. Tätä aihetta ei ole juurikaan tutkittu.

KAUPUNKITUTKIJA KATALONIASTA

Espanjalaisen **Xavier Albaceten** ensimmäinen kontakti Suomeen syntyi neljä vuotta sitten. Hän opiskeli ympäristötiedettä Barcelonan yliopistossa ja oli jo kauan halunnut ulkomaille.

– Suomi täytti vaatimukseni: ympäristökysymysten käsittelyn perinne, maa

Sarolta Némethin mielestä Suomessa on liikaa kuntia, mutta se ei ole mitään verrattuna Unkarin yli 3 000 kunnan määrään.

Välimeren kulttuurialueen ulkopuolella ja mahdollisuus kohentaa englannin taitojani.

Kokemus oli positiivinen. Albacete palasi Kataloniaan pakollisten opintojensa vuoksi, mutta suuntasi takaisin Kuopioon tohtoriopintoja varten.

– Tärkein tavoitteeni on tutkia kolmen kaupunkieihin liittyvän eri osa-alueen suhteita. Nämä osa-alueet ovat rakennettu kaupunki, väestön muuttoliike ja kaupunkien sisäinen talousdynamikka, Albacete tiivistää.

– Nämä kolme elementtiä ovat yhteydessä toisiinsa, vaikka rakennettu ympäristö muuttuu hitaammin. Uskon, että tutkimustuloksistani on hyötyä poliittisessa päätöksenteossa ja ylipäänsä sen ymmärtämisessä, miten tietyn valtion dynamikka toimii.

Albaceten tavoitteena on luoda malleja, jotka selittävät, miten kaupunkirakenne ja rakennustyypit edistävät tietynlaisia taloudellisia kehityskuluja ja muuttoliikettä.

SUOMALAINEN OPISKELUTAPA MOTIVOI

Opiskelu Espanjan ja Unkarin yliopistoissa on kuin Suomessa.

– Erilaisuus on yksi mielisimmistä asioista. Suomessa on paljon enemmän aineita sekä lyhyempiä ja erikoistuneempia kursseja, jotka eivät aina pääty loppuenttiin. Mielestäni suomalainen järjestelmä motivoi paremmin, Albacete kokee.

Espanjalaisen mielestä on hyvä, että opiskelijoilla on mahdollisuus saada tuntumaa niistäkin aiheista, jotka eivät suoranaisesti liity omaan tutkimukseen.

Xavier Albaceten mielestä kansalaisten mielipidettä tulisi kysyä ennen uusien kuntarajojen vetämistä.

”Tasapainoinen järjestelmä on tärkeä sosiaalisen ja poliittisen uskon säilyttämiseksi.”

Erilaiset menetelmät, ideat ja mallit rikastuttavat tietoutta.

– Unkarissa minulla oli paljon enemmän tenttejä, joista suurin osa keskittyi kahteen neljän–viiden viikon jaksoon alkuvuodesta ja alkukesästä. Suurin ero on kuitenkin sikäläisissä suullisissa kokeissa, joihin annetaan 10–30 aihetta ja joista keskusteltaviksi valitaan yksi tai kaksi. Systemi on varsin stressaava, Sarolta Németh toteaa.

HYVINVOINTIYHTEISKUNTA SÄILYTETTÄVÄ

Molemmat haastateltavat ovat vaikuttu-

neita suomalaisesta hyvinvointijärjestelmästä.

– Tasapainoinen järjestelmä on tärkeä sosiaalisen ja poliittisen uskon säilyttämiseksi. Toivottavasti suomalainen systeemi pärjää vaikeinakin aikoina, Németh toteaa.

Albacete arvostaa hyvinvointijärjestelmää jo sinänsä, mutta erityisesti hän on vaikuttunut siitä, miten yhteisö hyväksyy korkeiden verotulojen keräämisen systemin ylläpitämiseksi.

– On vaikea sanoa, kuinka kauan tämä voi jatkua, mutta joka tapauksessa hyvinvointijärjestelmä on yksi suomalaisista helmistä.

Jäävätkö Németh ja Albacete tulevaisuudessa sitten Suomeen?

– Elämä on aina ollut epävarmaa ja nykyään se on sitä entistäkin voimakkaammin. On vaikeaa ennustaa, missä asun tulevaisuudessa, Albacete sanoo.

– Viihdyn molemmissa maissa ja kaipaisin toista, jos joudun valinnan eteen. Niin kauan kun minulla on merkityksellinen työ ja turvallisuutta, voisin pysyä nykyisessä tilanteessani. Mutta kukapa tulevaisuudesta tietää, Németh miettii.

Molemmat ovat tehneet tutkimusta Suomessa Kunnallisalan kehittämissäätiön rahoituksella. ■

Tuhansien kuntien maat

ESPAÑA

Noin 44 miljoonan asukkaan Espanjassa on yli 8 000 kuntaa. Maan alueellinen itsehallinto toteutuu kolmella eri tasolla: maassa on 17 itsehallinnollista aluetta, 50 provinssia ja tuhansia kuntia.

Itsehallinnollisilla alueilla kunnallishallintoa säätelee valtakunnallinen yleislaki. Kunnilla on perustehtäviä, joiden laajuuteen vaikuttaa kunnan koko.

Alle 5 000 asukkaan kunnat huolehtivat jätteen keräyksestä ja vesihuollosta, katujen valaistuksesta ja teiden ylläpidosta. Yli 5 000 asukkaan kunnat huolehtivat lisäksi kirjastoista, puistoista ja jätteen käsittelystä. Yli 20 000 asukkaan kunnilla on näiden velvollisuuksien lisänä pelastuspalvelut, liikuntapaikat, sosiaalipalvelut ja yli 50 000 asukkaan kunnilla julkinen liikenne ja ympäristönsuojelu.

Espanjalaisten kuntien tulot muodostuvat veroista, yleisistä valtionosuuksista ja korvamerkityistä valtionosuuksista. Muita tuloja kertyy erilaisista maksuista ja

omaisuuden mynnistä. Verotulojen osuus on noin kolmannes.

Kunnallisvaalit pidetään joka neljäs vuosi. Valtuusto valitsee pormestarin ja varapormestarin. Lisäksi yli 5 000 asukkaan kunnissa on kunnanhallitus, jonka pormestari nimittää.

UNKARI

Vajaan 10 miljoonan asukkaan Unkarissa alueellinen itsehallinto on jaettu kahteen tasoon: 19 maakuntaan ja 3 175 kuntaan. Kunnat jakautuvat kyliin, kaupunkeihin ja 23 kaupunkiin, joilla on myös maakunnallinen asema.

Kuntien pakollisiin tehtäviin kuuluvat peruskoulun ala-aste, perusterveydenhuolto, sosiaalihuolto sekä tekniset peruspalvelut. Lisäksi kunnilla on vapaaehtoisia palveluita, kuten palotoimi.

Maakunnat huolehtivat muun muassa erikoissairaanhoidosta, sosiaalihuollon erityispalveluista, toisen asteen koulutuksesta, vapaa-aikatoimesta ja ympäristöasioista.

Työnjako maakunnan ja kuntien välillä on joustava: kunnat saatta-

vat huolehtia osasta maakunnan tehtäviä ja saavat siihen rahoituksen. Vastavasti kunnat voivat luovuttaa osan tehtävistään maakunnalle.

Kuntien tuloista noin kolmannes on verotuloja, ja ne saavat osuuksia valtion veroista. Kuntien omista verotuloista tärkein on yritysvero. Kolmannes kuntien tuloista tulee yleisistä ja korvamerkityistä valtionosuuksista ja loppu kolmannes maksuista ja myyntituloista.

Sekä maakunnan että kuntien valtuustot valitaan neljän vuoden välein. Kuntien valtuustot valitaan alle 10 000 asukkaan kunnissa enemmistövaalilla. Tätä suuremmissa kunnissa osa valtuutetuista valitaan vaaliipiireistä.

Valtuusto valitsee valiokuntia valmistelemaan ja toimeenpanemaan päätöksiä. Vain talousvaliokunta on pakollinen. Toimeenpanosta vastaava pormestari valitaan suoralla vaalilla.

Lähde:

Johtava lakimies Kari Prättälä, Kuntaliitto

PUUMERKKI

kirjailija

Riku Korhonen

Koulun tuolle puolen?

KYMMENVUOTIAINA MINULLA ja muutamalla ystävälläni oli haave. Halusimme viettää salaa yön koulussamme. Pohdimme suunnitelmaa välitunneilla. Mihin piiloutua koulupäivän päättyessä? Miten välttää kiinnijääminen? Mikä tekosyy kertoo kotona? Mitä ottaa evääksi?

Haaveenamme oli nähdä koulun tuolle puolen. Uskoimme, että yöllä arkinen koulurakennus muuttuisi joksikin muuksi ja pimeät käytävät veisivät tuntemattomaan käänteistodellisuuteen.

Joskus minusta tuntuu, että suomalaisessa yhteiskunnassa on käynnissä yritys päästä koulun yöpuolelle. Olen koulutukseltani ja entiseltä ammatiltani äidinkielenopettaja. Seuraan koulumaailman kuulumisia yhä puolella korvalla.

Tutut opettajat kertovat työilmapiiirin vaikeuksista ja aiempaa eriytyneemmistä oppilasryhmistä. Joka viides nuori opettaja vaihtaa alaa. Osa oppilaiden vanhemmista ulkoistaa kasvatusvastuun koululle, koska heistä ei ole kantamaan vastuuta edes itsestään. Yhteiskunnasta kokonaan syrjäytyneiden nuorten määräksi arvioidaan jopa 60 000. Hallitus toivoo, että meistä tulee vuosikymmenessä maailman osaavin kansa, ja auttaa leikkaamalla kuntien valtionosuuksia ja koulutusrahoja.

Opettajankoulutukseni oli oire samanlaisesta sodasta puheiden ja todellisuuden välillä.

Meille luennoitiin onnistumisten synnyttämästä mystisestä voimaantumisesta, joka parantaa niin opet-

tajan kuin oppilaan suorituskkyä ja hyvinvointia. Meille painotettiin opetussuunnitelmien mukauttamista kiihtyvän kehityksen haasteisiin, vaikkei kukaan osannut sanoa, mitä haasteet olisivat. Meille kuvailtiin itseohjautuvaan oppimiseen kannustavaa koulukulttuuria, jonka ylläpitäminen jää intoa puhkuvien muutosagenttiopettajien ja konstruktivististen ideaalioppijoiden ongelmaksi.

Aikuiset tekevät politiikkaa, mutta sen seurauksista oireilevat ensimmäisinä lapset ja nuoret.

Jos olisin muodostanut kuvan koulutyöstä tuon ylevän roskapuheen perusteella, olisin ollut luokassa pulassa. En muista, että meille olisi kertaakaan puhuttu kurista, auktoriteetista, vastuusta ja solidaarisuudesta ja siitä, miten niitä voi opetustyössä vaalia ja vaatia.

Sain koulumaailmasta melko nopeasti niin realistisen kuvan, että jätin sen taakseni ja siirryin tunnetusti turvalliseen kirjailijan ammattiin.

Syvällisin opettajana oppimani yhteiskunnallinen ristiriita on tämä:

Aikuiset tekevät politiikkaa, mutta sen seurauksista oireilevat ensimmäisinä lapset ja nuoret.

Väitöskirjojen hyödynnettävyys jää puolitiehen

Suomessa syntyy paljon mielenkiintoisia väitöstutkimuksia, joista jälkeenpäin ei kuulla mitään. Tiedemaailman yhteys yhteiskuntaan ja elinkeinoelämään on edelleen hataraa.

TEKSTI: Anna-Mari Tyyrilä KUVAT: iStockphoto

Nykyisin Itä-Suomen aluehallintoviraston ylijohtajana työskentelevä **Elli Aaltonen** väitteli vuonna 1999 aiheesta Sosiaalitoimen johtaminen – byrokratiaa vai tulosjohtamista? Seinäjoen kaupunginjohtajan **Jorma Rasinmäen** väitösaiheena vuonna 1997 oli Yksityistäminen kunnallishallinnossa. Molempien väitöskirjojen aiheet herättivät aikanaan keskustelua ja ovat ajankohtaisia edelleen.

– Itselläni aihe oli jatkumoa lisensiaattityölle, joka käsitteli tulosjohtamista. Väitöskirjassani tutkin johtamista henkilöstön, asiakkuuden, organisaation ja johtajan oman persoonan näkökulmista, Aaltonen kertoo.

Väitöskirjan laatimisen aikoihin julkisen hallinnon johtamisesta oli tutkittu vähän. Koska Aaltonen toimi johtotehtävissä jo tuolloin, aihe kiinnosti häntä myös omakohtaisesti.

Rasinmäen väitöskirja oli julkisoikeudellinen tutkimus, jossa hän pohti sitä, kuinka kansalaisten oikeusturva säilyy palveluja yksityistettäessä.

– Yksityistämismuuri alkoi 1980-luvun lopussa, eikä sitä ollut tutkittu oikeustieteissä. Aihe oli loistava, koska muutos oli käynnissä.

Rasinmäen kirjaa on lainattu muissa tutkimuksissa, ja se kulkee tutkijoiden käsissä edelleenkin.

– Lainsäädäntö on kehittynyt ja kansalaisten oikeusturva on parempi kuin ennen. Ehkä kehitystä ei voi laskea lainkaan työni ansioksi, mutta esimerkiksi oikeusturvaa oli pakko kehittää, Rasinmäki toteaa.

VÄITÖS VIITOITTI TIETÄ

Sekä Aaltosen että Rasinmäen väitöstyöt olivat valmistuessaan pop-aiheita. Molemmat saivat lukuisia koulutus- ja puheenvuoropyyntöjä ympäri maata.

– Oma aiheeni viritti näkemään johtamisen merkityksen ja moniulotteisuuden. Väitös avasi tiedeyhteisön ja sosiaali- ja terveydenhuollon välistä polkua sekä synnytti paljon uutta tutkimusta ja muutti koulutuskäytäntöjä, Aaltonen kertoo.

Hän on tyytyväinen, että väitöstyö kohtasi kentän, jossa virisi vilkasta keskustelua.

– Yksi keskeisistä tuloksista oli henkilöstöjohtamiseen liittyvä heikkous. Strategioita laadittaessa henkilöstö pitää sitouttaa jo alussa mukaan. On tärkeää nähdä, miten henkilöstö voi, ja huomata, kuunnellaanko heitä.

Aaltonen ruotii nykykäytäntöä, jossa strategioita laaditaan yksin toisensa jälkeen – vaikka niitä ei välttämättä käytetä koskaan.

– Itse käyn tällä hetkellä henkistä taistoa ministeriöiden kanssa siitä, mikä on aluehallintoviraston strategian merkitys. Siitä muodostuu helposti ministeriöiden omien toiveiden tynnyri, vaikka strategia-asiakirjan tulisi sisältää ensisijaisesti alueelle tärkeät päämäärät.

TUTKIMUKSET KANSANKIELELLE

Molemmilla väitöskirjan tekijöillä on yhä yhteyksiä yliopistomaailmaan. Aaltonen vaikuttaa Itä-Suomen yliopiston hallituksessa ja toimii yliopiston dosenttina. Rasinmäki tarkastaa lisensiaattitöitä – joskin nykyään enää harvoin virkauran kiireiden vuoksi.

– Hallitustyöskentelyssä olen huomannut, että tiedemaailman ja yhteiskunnan välinen yhteys puuttuu. Tutkimusten hyödynnettävyys jää puolitiehen. Tieteelle ei ole hyväksi, jos se eriytyy liikaa, Aaltonen näkee.

– Tulokset vain käytäntöön, ei se ole häpeäksi! Teoria kehittyy, kun sitä kokeillaan käytännössä, Aaltonen miettii.

Rasinmäki on samoilla linjoilla.

– Tutkijoiden pitäisi keskittyä popularisointiin: tehdä tutkimuksistaan lyhyitä kansankielisiä versioita. Parantamisen varaa toki on myös vastaanottavassa päässä, esimerkiksi kunnissa. Kuntamarkkinat voisi olla erinomainen foorumi tutkimustulosten esittelylle.

– Kehitettävää on, sillä tarpeet eivät kohtaa toisiansa. Gradujen tekijät miettivät, mitä ihmettä tutkisivat, Aaltonen tietää.

AIHEITA AKTIIVISESTI TARJOLLE

Aaltonen patistaa osaamiskeskusiksi tiiviimpään yhteistyöhön kuntien kanssa, sillä hän pelkää, että osaamiskeskukset ajau-

tuvat turhankin lähelle tiedeyhteisöjä. Keskukset voisivat hakea opiskelijoille gradujen aiheita kunnista.

Toisaalta kunnatkin voisivat olla aktiivisia ja tarjota tutkimuksen aiheita. Rasinmäki kertoo, että Seinäjoki on toisinaan tilannut tutkimuksia yliopistoilta.

– Jonkun pitäisi kerätä tietoa kunnista tutkimustarkoitusta varten. Muutaman kaupungin ihmiset voisivat kokoontua vaikka puoleksi päiväksi miettimään, mitä on tutkittu ja mitä voisi tutkia, Rasinmäki ehdottaa.

– Toisaalta kunnan virkamiehille voisi tarjota päivätyöstä irrotettuja, kuu-kauden tai kahden pestejä, jotta he voisivat keskittyä johonkin aiheeseen. Ei vain ole olemassa sellaista apparaattia, joka tällaisen maksaisi.

Elli Aaltosella on heti mielessään kolme aihetta, joita hänen mielestään olisi syytä tutkia.

– Asiakkuus, henkilöstön ja strategioiden yhteys sekä turvallisuus. Asiakkuus kulkee kaikessa mukana, ja henkilöstö pitäisi sitouttaa strategioihin jo pohdintavaiheessa. Lisäksi tarvitaan sellaista tutkimusta, joka lisää kuntalaisten turvallisuuskoke-
muksia. ■

Ylijohtaja Elli Aaltonen

Kaupunginjohtaja
Jorma Rasinmäki

Tutkijan aktiivisuus oleellista

VÄITTELIJÄN OMA AKTIIVISUUS vaikuttaa merkittävästi siihen, kuinka hyvin tutkimustulokset huomataan kunnissa. Tulokset pitää tuoda esille aktiivisesti ja selkeällä kielellä. Tärkeää on myös verkostoitua ja luoda vuorovaikutusta kuntien ja tutkijoiden välillä.

Tutkijat vaikuttavat kuntien kehitykseen eri tavoin. He kehittävät tiedettä ja kouluttavat seuraavaa asiantuntijasukupolvea. Monet tutkijat osallistuvat yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen tai suoraan kuntien kehittämiseen.

Selvitys Kaksin rahoittamien väitöstutkimusten yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta valmistui toukokuussa 2011. Tutkimusta varten Kaksin tutkimus- ja viestintäassistentti **Liisa Kauppila** lähestyi 75:tä tällä vuosituohannella väitellyttä, joista 70 vastasi kyselyyn. Tutkijoita pyydettiin arvioimaan panostaan erilaisiin yhteiskunnallisen vaikuttamisen tapoihin.

Tutkija muistuttaa:

Kuntien kriisitehtävä on laissa

Kuntien varautuminen kriisitilanteiden hoitamiseen on Jokela–Kauhajoki-koulusurmienkin jälkeen yhä puutteellista, tutkija Maarit Pedak uskoo. Pedak itse osallistui Jokelan tapauksen akuutin kriisin aikaiseen työhön Jokelassa ja sittemmin vuoden ajan palkattuna jälkihoidon koordinaattorina Tuusulan kunnassa. Parhaillaan Pedak valmistelee Kaksin tukemana väitöskirjaa kuntien johtaman kriisin psykososiaalisesta tuesta.

TEKSTI: Heidi Hänninen KUVAT: Susanna Kekkonen

Työsarkaa kunnissa on edelleen, vaikka traumaattisten tilanteiden psykososiaalinen tuki on nykyisin lakisääteistekin kuntien tehtävä. Ehkä tämä asia piti ottaa aina lakiin asti, että kunnat todella tarttuisivat siihen, tutkija **Maarit Pedak** toteaa.

Hän korostaa, että etukäteisvarautuminen luo kunnille paitsi kriisipääomaa myös sosiaalisia verkostoja, joita voi hyödyntää kunnan normaalissakin toiminnassa.

– Usein mietitään, että kriisiin varautuminen on hukkaan heitettyä aikaa. Kyllä minusta huonompiakin työpäiviä voisi viettää.

Pedak painottaa, että valmiussuunnitelmat pitää tehdä yhteistyössä poliisin, pelastusviranomaisten ja kriisityön ammattilaisten kanssa.

– Ei voida ajatella, että kunnan valmiutta hoidettaisiin vain kunnan yksittäisten koulujen tai muiden laitosten omilla evakuintiharjoituksilla. Näitä asioita pitää miettiä yhteistyössä.

Pedak toteaa, että vasta 9/11-terrori-iskun yhteydessä on ymmärretty, miten tärkeää eri toimijoiden välinen yhteistyö on.

– 9/11 yhteydessä turmapaikalle saapui työntekijöitä 430:stä eri organisaatiosta. Missään ei ollut mietitty etukäteen, kuka tällaista tilannetta oikeasti johtaa. Voi vain kuvitella, minkälaista sotkua syntyi.

” On pienempi vaiva
palkata ylimääräisiä
sosiaalityöntekijöitä kuin
maksaa uhrien elämää
seuraavat 60 vuotta.

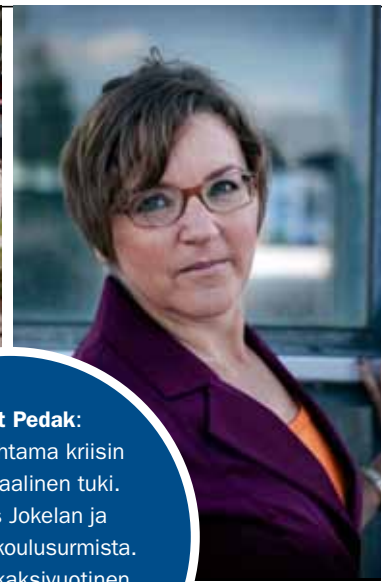
Maarit Pedak

kela

Kotonaan kukaan ei ole kukaan
kun joku on joku joku joku
koulusammalla joku joku joku

Jokelan nuoret suuntaavat katseen kohti tulevaisuutta. Koulukeskuksen ympärille on parhaillaan rakenteilla uusi skeittiramppi.

Maarit Pedak:

Kuntien johtama kriisin psykososiaalinen tuki.
Tutkimus Jokelan ja Kauhajoen koulusurmista.
Väitöstyö, kaksivuotinen tutkija-apuraha
40 000 euroa.

täytyy olla aktiivista, yksilöllistä ja usein konkreettista kuten juridista neuvontaa, siivousapua, kaupassakäyntiä, läsnäoloa.

– Järkyttäviä menetyksiä kokenut ihminen ei jaksa soittaa ja hakea apua. Kunnan tehtävänä on tarjota aktiivisesti apuaan juuri näille uhreille.

Pedak kritisoi sitä, että esimerkiksi Jokelassa ei osattu luoda eräänlaista yhden luukun periaatetta, jossa yksi ja sama työntekijä olisi ollut vastuussa kaikista menehtyneiden omaisista, seurannut näiden tilannetta ja ottanut säännöllisesti yhteyttä.

– Tällaiseen tehtävään kunnan työntekijä, esimerkiksi kokenut sosiaalityöntekijä olisi paras, sillä kunta merkitsee kriiseissä jatkuvuutta, Pedak antaa vinkkejä tulevaisuutta varten.

KUNNAT EIVÄT VOI ULKOISTAA KRIISITYÖTÄ

Maarit Pedak muistuttaa, että kunnat eivät voi ulkoistaa kriisityötään ja vetäytyä omasta johtovastuustaan. Kuntia voidaan tukea ja niiden kriisiasiantuntijuutta vahvistaa esimerkiksi SPR:n kautta, mutta kuntien tulee toimia kriisien yhteydessä ja jälkeenkin kuntana; kriisipsykologit tai muut kolmannen sektorin työntekijät tai vieraan kunnan viranhaltijat eivät voi ottaa toimivaltaa asiassa kuin asiassa. Kunnan paluu normaaliin elämään on ensimmäisiä kunnan itsensä mietittäviä kysymyksiä.

– On hyväksyttävä, ettei asioita voi pakottaa unohtuiksi liian nopeasti, mutta samalla täytyy ylläpitää normaalia

Tarvitaan kokonais suunnitelma

TUTKIJA MAARIT PEDAK muistuttaa, että koulusurmien tapainen kriisi koskettaa myös tekijän omaisia. Heidän tukemisensa on iso kysymys mille tahansa kunnalle.

– Voisi olla hyvä, että esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriössä laadittaisiin jonkinlainen kokonaissuunnitelma vastaavien tilanteiden hoitamisesta.

Mietittäviä kysymyksiä on useita: Kuka haluaisi ostaa tällaisen perheen asunnon? Mitä naapurit ajattelevat, kun eivät saa omia omakotitalojaan kaupaksi? Haluaisivatko nämä ihmiset muuttaa identiteettiään?

– Nämä ovat niin kipeitä asioita, ettei niiden miettiminen ole välttämättä enää yhden kunnan tehtävä. Siihen tarvitaan jokin neutraalimpi taho.

PUOLISOT JA VANHEMMAT UNOHDETTIIN

Maarit Pedak muistuttaa, että koulusurmien tapaisissa kriiseissä avuntarvitsijat ovat hyvin erityyppisiä ja heidän väliset suhteet on määriteltävä. Esimerkiksi Kauhajoella kunnan henkilöstö piirsi konkreettisen ympyrän, jonka keskiössä olivat menehtyneiden uhrien omaiset, seuraavalla kaarella tapahtumapaikalla läsnä olleet ja niin edelleen.

– Minusta on tärkeää, että kunnan johtoryhmä miettii, mitkä nämä tuen kaaret omassa kunnassa olisivat. Esimerkiksi Jokelassa tapahtumakoulun opettajien puoliset ja oppilaiden vanhemmat olisivat kaivanneet parempaa tukea. Nyt lapset pääsivät erkanemaan vanhemmistaan: Opettajat ja nuoret jakoivat saman kokemuksen, ja vanhemmat olivat pahoillaan siitä, että suhde opettajaan saattoi olla läheisempi.

Pedak painottaa samalla, että kuntien järjestämän psykososiaalisen jälkihoidon

Kynttilälyhdyt Jokelan koulukeskuksen tuntumassa muistuttavat neljän vuoden takaisista tunnelmista.

elämää, sillä arki tukee parhaiten ihmisten toipumista.

Jokelan koulusurmia seuraavana vuonna Tuusulan kuntaan palkattiin 40 ylimääräistä työntekijää. Rahallista tukea jälkihoitoon saatiin ensimmäisenä vuonna miljoona euroa.

– Minusta 40 työntekijän työpanos on ollut asiallinen ja tarpeellinen.

Pedak korostaa myös, että kunnille on tärkeää resursoida jälkihoitonsa hyvin ja pyrkiä saamaan traumaattisessa tilanteessa olleet takaisin elämään.

– Muut vaihtoehdot ovat sekä inhimillisesti että taloudellisesti kestävämpiä. On pienempi vaiva palkata ylimääräisiä sosiaalityöntekijöitä kuin maksaa uhrien elämää seuraavat 60 vuotta.

Pedak kiittelee sitä, että esimerkiksi Jokelan tapauksessa kunta osasi harjoittaa hyvällä tavalla positiivista diskriminaatiota; muun muassa nuorisotoimi järjesti ylimääräisiä break dance -kursseja ja muutenkin lisäsi näkyvyyttään.

– Tällaisessa tilanteessa tarvitaan sitä, että uhrit saavat jotain enemmän kuin normaalisti. Tällöin on ymmärrettävä, että aina tasapuolisuusajattelu ei toimi.

Maarit Pedak painottaa samalla, että usein parasta terapiaa on uhrien oman aktiivisuuden tukeminen. Hänestä kriisipsykologiaa ei tulisi turhaan korostaa; nuoret eivät pysty hoitamaan itseään vain puhumalla.

– Kuntien tulee oivaltaa, että kyse on normaalia toimintaa vaativasta työstä, joka pitää vain tehdä vähän suuremmalla volyyymilla ja harkitummin. Toivon, että kunnat rohkaistuvat antamaan ihmisille

Ratkaistavia kysymyksiä

- Aluehälytyskeskuksiin ohje tiedottamisesta kunnanjohtajalle. Maarit Pedakin mukaan läheskään kaikissa aluehälytyskeskuksissa ei ole ohjetta tiedottaa kunnanjohtajille esimerkiksi tulipaloista tai ampumisista kunnan tiloissa. Kunnan alueella olevan poikkeustilanteen johtaminen kuuluu aina kunnanjohtajalle. Myös kouluilla ja muilla kunnan laitoksilla tulee olla ohjeet, kenelle asioista tiedotetaan.
- Ennakkovalmistautuminen yhteistyössä: kunta – poliisi – pelastuslaitos – kolmas sektori. Kunta voisi omalta osaltaan kartoittaa kaikki mahdolliset evakuoitilat ja niiden koot.
- Kriisi/tukikeskuksen perustaminen ja kaikkien silminnäköjien ja osallisten henkilötietojen kerääminen jatkotoimia varten. Esimerkiksi Lontoon pommi-iskun jäljiltä 4 000 kävelemään kykenevää uhria meni kotiin ilman, että kenelläkään oli tietoa siitä, keitä he olivat. Jälkikäteismetsästyksellä noin 40 prosenttia näistä ihmisistä saatiin kiinni.
- Tuki/omaispuhelimien organisointi. Miten viranomaiset varmistavat, että käytössä on puhelin, jossa samalla sekä kerätään tietoja omaisilta että välitetään heille tietoja?
- Kuolonuhreja vaativat tilanteet ovat aina poliisiasioita. Maarit Pedakin mukaan kunnan yhteistyö poliisin kanssa on elintärkeää.
- Psykososiaalinen tuki kattaa tilanteen välittömän tiedollisen, käytännöllisen ja henkisen ensiavun sekä suunnitelman jälkihoitoa varten.

näissä tilanteissa mahdollisuuksia ja varoja konkreettiseen toimintaan.

Tällainen oli esimerkiksi Jokelassa tehty sohvaprojekti, jossa nuoret itse suunnittelivat lahjoitusvaroin oppilaskunnan huoneen sisustuksen.

KUNNANJOHTAJALLA AVAINROOLI KRIISISSÄ

Maarit Pedak muistuttaa, että jokaisella kriisillä on aina kasvot. Esimerkiksi heinäkuussa Oslon terroriteossa pääministeri Jens Stoltenberg otti kriisin symbolisen johtajuuden jopa ohi Norjan kuninkaan.

– Symbolinen johtaja sanoittaa ihmisten surun, pystyy tuottamaan lohtua

ja myötäelää tilanteessa aidosti. Ihailen Tuusulan kunnanjohtajaa, joka Jokelan koulusurmien aikana nousi symbolisen johtajan rooliin omilla kasvoillaan.

– Joka ainoalle kunnanjohtajalle kriisit ovat mahdollisuuksia profilinnostoon. Jos et pysty kasvamaan tähän rooliin, symbolisen johtajuuden ottaa joku muu.

Siksi symboliseen johtajuuteen tulisi varautua jo valmiussuunnitelmassa.

– Mediayhteiskunnassa tämä on merkittävä asia. Jos sitä ei ole mietitty, on aikamoinen yllätys, kun kännykkään tulee yhtäkkiä satoja puheluita. ■

Tuore väitöstutkimus: Kamreeritalous ei tuo tasapainoa

Lotta-Maria Sinervon väitöstutkimus kunnan talouden tasapainosta tuottaa kamreeritalouden harjoittajille päänvaivaa.

TEKSTI ja KUVA: Eeva-Liisa Hynynen

Lotta-Maria Sinervon väitöstutkimus Kunnan talouden tasapaino monitulkintaisena ilmiönä tarkastettiin Tampereen yliopistossa 2. syyskuuta.

Sinervo työskentelee kunnallistalouden yliopiston-lehtorina Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulussa. Väitösaikanaan hän on ehtinyt penkoa kuuden vuoden ajan. Myös lisensiaatintyö (2008) käsitteli samaa aihepiiriä.

Viimeisen vuoden ajan Lotta-Maria Sinervo viimeisteli väitöstutkimustaan äitiyslomalta käsin. Nyt hän on palannut töihin. Vuoden ja kolmen kuukauden ikäinen **Hugo**-poika huolehtii siitä, että äiti ei katoa kuntatalouden syövereihin. Lapsiperheen arki on tarjonnut tutkijalle tervettä näkökulmaa myös kunnan perustehtävään.

Miten määritellään kunnan talouden tasapaino? Onko kunnan talous siis tasapainossa, jos kirjanpito kertoo ylijäämästä, mutta kansalaiset ovat tyytymättömiä palveluihinsa?

Sinervo sanoo, että talouden tasapaino on monitulkintainen kysymys.

– Kuntien taloustoimistoissa tasapainoa saatetaan arvioida yksittäisten tunnuslukujen valossa jopa mekaanisesti niin sanotun ”kamreeritalouden hengessä”. Sen sijaan kunnan eri palvelusektoreilla substanssiosaajien katse kääntyy usein kuntalaisten palveluiden toimivuuteen ja oikeudenmukaisuuteen. Tulkinnot tasapainosta vaihtelevat.

TALOUTTA EI VOI ERIYTTÄÄ PALVELUISTA

Tutkimuksessaan Sinervolla on ollut syväanalyysin kohteena kaksi kuntaa: Kemijärvi ja Pirkkala.

– Haastattelin molemmista kunnista eri alojen viranhaltijoita. Tasapainon käsitettä tulkittiin yllättävänkin erilaisin tavoin. Supistuva yhtälö taloudessa ja palveluissa ei ole välttämättä katastrofi. Alijäämän kattamisvelvollisuuden myötä alijäämä korostuu yksittäisenä tunnuslukuna liikaakin.

Useimmiten kunta-alan keskustelussa kuntatalous kuitenkin eriytetään palveluista.

– Puhutaan vuosikatteista, ylijäämästä ja alijäämästä lähes ”hoitokohteina”. Kuvitellaan, että viivan alus ratkaisee. Mittarit näyttävät painelevan jopa palveluiden edelle.

Myös median helmasynti on tarkastella kuntataloutta kamreeritalouden näkökulmasta kajoamatta samalla palveluihin.

Sinervo arvelee, että kuntien keskushallinnossa ja päätöksenteossa on riski keskittyä liiaksikin tuloslaskelman tunnuslukuihin.

– Energiaa kannattaisi suunnata kokonaisuuden tulkintaan. Mitä kunnan käytössä olevilla resursseilla tulisi saada aikaan?

Sinervon väitöstutkimusta on tukenut Kaks. ■

Kaksilta rahoitusta 411 900 eurolla

Kunnallisalan kehittämissäätiön hallitus päätti kesäkuun kokouksessaan antaa 16 kuntatutkijalle apurahan ja rahoittaa kolmea tutkimushanketta. Yhteensä jaettu summa oli 411 900 euroa.

Säätiön vuoden ensimmäisessä haussa hakemuksia tuli 123 (tutkimushankkeet 33, väitöskirjat 44, post doc -työt 14, julkaisu- ja matka-apurahat 16 sekä lisensiaatin- ja pro gradu -työt 16).

KUNNALLISALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖN PÄÄTÖKSET:

- **Vaasan yliopisto, julkisoikeus**, "Lasten oikeudet ja yhdenvertaisuus perusopetuksessa" – tutkimushanke, 80 000 euroa
- **Tampereen yliopisto, yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö**, "Lastensuojelun sijaishuollon valinnat" – tutkimushanke, 100 000 euroa
- **Helsingin yliopisto, Koulutus- ja kehittämisskeskus Palmenia**, Lahti, "Palveluseteli valinnan välineenä" – tutkimushanke, 50 000 euroa
- **Keskuskaupakamari**, "Kunta-Kymppi – kriteereiden ja mittareiden kehittäminen kaupunkivertailussa" – tutkimushanke, 6 000 euroa
- **MMM Sari Mäki**, Helsingin yliopisto, taloustiede, "Perusturvan varassa elävien ihmisten identiteettipositivoiden rakentuminen taloudellisessa niukkuudessa" – väitöskirjatyö, 10 000 euroa

- **M.Sc. Xavier Albacete**, Itä-Suomen yliopisto, ympäristötiede, "Muuttoliikkeen ja elinkeinöelämän vaikutuksiin perustuva spatiaalinen interaktio – malli kunnalliseen päätöksentekoon" – väitöskirjatyö, yksivuotinen tutkija-apuraha 20 000 euroa
- **HM Nina Nygren**, Tampereen yliopisto, johtamiskorkeakoulu, "Liito-orava maankäytön suunnittelussa Tampereen seudulla" – väitöskirjatyö, yksivuotinen tutkija-apuraha 20 000 euroa
- **OTL Tanja Mansikka**, Helsingin yliopisto, oikeustiede, "Lobbauksesta lahjontaan – milloin raja ylittyy" – väitöskirjatyö, kaksivuotinen tutkija-apuraha 40 000 euroa
- **KTM, VTM Maarit Pedak**, Helsingin yliopisto, sosiaalitiede, "Kuntien johtama kriisin psykososiaalinen tuki. Tutkimus Jokelan ja Kauhajoen koulu-surmista" – väitöskirjatyö, kaksivuotinen tutkija-apuraha 40 000 euroa
- **TkT Antti Peltokorpi**, "Terveystieteiden palveluverkostojen optimointi" – post doc -työ, 10 000 euroa
- **TkT Jukka Teräs**, "Kuntien rooli ja vaikutusmahdollisuudet osaamiskeskittymien murroksessa" – post doc -työ, 10 000 euroa
- **TaiK Aino Huhtaniemi**, "Autuas aina – valokuvia suomalaisista kouluista" – kirjahanke, Valokuvataiteellinen tutkimus suomalaisesta peruskoulusta, julkaisuapuraha 10 000 euroa
- **FM Heikki Saxén**, Tampereen yliopisto, Tutkimus- ja kontaktimatka bioetiikan tieteenalaan Yhdysvalloissa, matka-apuraha 2 500 euroa

- **OTT Kamrul Hossain**, Lapin yliopisto, Fourth Akureyri Symposium on Polar Law, 8–10 September 2011 at the University of Greenland, Nuuk, matka-apuraha 2 500 euroa
- **TKT, KTM Eija Vinnari**, Turun yliopisto, Comparative International Government Accounting Research Conference, Ghent, Belgia 9.–10.6.2011, matka-apuraha 1 400 euroa
- **KM Pirjo Salervo**, Itä-Suomen yliopisto, "Taide- ja ympäristöpäiväkodin perustaminen uusien ideoin" – lisensiaattityö, Jalo Lahdensuon rahaston apuraha 2 000 euroa
- **YTM Arja Matilainen**, Tampereen yliopisto, "Kuntoutuksen merkitys työelämän kannalta" – lisensiaattityö, Suomen Kunnallisliiton rahaston apuraha 3 000 euroa
- **YTM, Fil.yo Tuula Kokkonen**, Jyväskylän yliopisto, "Museot ja kulttuurihyvinvointi" pro gradu -työ, Artturi Hiidenheimon rahaston apuraha 1 500 euroa
- **FK Anna Holmqvist**, Tampereen yliopisto, "Poliittinen johtajuus kuntien välisessä yhteistyössä" pro gradu -työ, Suomen Kunnallisliiton rahaston apuraha 1 500 euroa
- **Saara Paavola**, Tampereen yliopisto, "EU:n rakennerahastot kuntien kehittämistoiminnassa" pro gradu -työ, Aarne Eskolan rahaston apuraha 1 500 euroa.

Anna palautetta lehdestä ja voita kahviautomaatti!

Jokainen numero on uusi mahdollisuus osallistua

Vastaaminen on helppoa ja nopeaa!

1. Kirjaudu osoitteeseen www.mcipress.fi/polemiikki.
2. Merkitse numerosarja 082288.
3. Tämän jälkeen pääset lukijakyselyyn klikkaamalla Lähetä-painiketta.

Onnea arvontaan!

Lukijakyselyyn voi vastata kahden viikon sisällä lehden ilmestymisestä. Kyselyyn voivat osallistua kaikki MCI Press oy:n tuottamien lehtien lukijat. Voit osallistua kyselyyn jokaisen ilmestyvän numeron yhteydessä, mutta vain yhdellä vastauksella lehden numeroa kohden. Kysely ja arvonta koskevat lehtiä, jotka ilmestyvät syyskaudella 2011. Palkinnon arvontaan osallistuvat kaikki vastanneet. Palkinto arvotaan 2.1.2012. Voittajalle ilmoitetaan sähköpostitse tai kirjeitse. Kevätkauden lukijapalkinnon iPadin voitti Impulssi-lehden lukija Seppo Rouvinen.

Arvottava palkinto on noin 1 000 euron arvoinen Jura-kahviautomaatti.

Ehdota vuoden 2012 *Arjen turvaajaa*

KAKS – Kunnallisanalan kehittämissäätiö etsii vuoden 2012 Arjen turvaajia. Heidän tulee työskennellä toimialalla, jonka järjestäminen on kunnan vastuulla. Esitettävä henkilö voi olla kunnan, kuntayhtymän tai kunnan omistaman organisaation palkkalistoilla tai työskennellä järjestössä.

Tänä vuonna palkittavia haetaan seuraavilla toimialoilla työskentelevistä eturivin tekijöistä: **alue- ja yhdyskuntasuunnittelu, energia, hallinto, infrastruktuuri, kaavoitus, kiinteistö, palo- ja pelastustoimi, kunnallistekniikka, ympäristö**. Palkittavalta edellytetään vähintään kymmenen vuoden työskentelyä edellä mainituilla aloilla.

Ehdotuksia palkinnon saajiksi voi tehdä Kaksin verkkosivuilla www.kaks.fi olevalla lomakkeella 30.9.2011 asti.

Palkinnon saajat julkaistaan 24.1.2012 Kaksin järjestämässä seminaarissa. Palkinnot luovuttaa tasavallan presidentti **Tarja Halonen**.

Kaikki kolme vuoden 2012 Arjen turvaajaa saa 2 500 euron rahapalkinnon sekä kuvanveistäjä **Matti Peltokankaan** suunnitteleman pronssisen Arjen turvaaja -veistoksen.

